

ni učenci doplačajo, da se včlanijo tudi součenci. 50% članarine letos ni treba pošiljati oblastnemu odboru; ko pridejo poštne položnice, dobi vsaka šola dve položnici in dve dopisnici, da pošlje na brano članarino koncem januarja in ob šolskem sklepu naravnost glavnemu odboru, na dopisnici pa podrobno obrazloži vsoto, če tega noch storiti na sami položnici. Dotlej naj hrani zneske vodstvo, da se nič ne izgubi! — Tiskovine za »zdravstveno tekmo« so pošle; dobro bi bilo, če včlanjene šole prijavijo za svoje podmladkarje število potrebnih listov, da oblastni odbor lahko določi naklado. Služimo bližnjiku! —c.

Učiteljski pravnik.

PRAVILNIK

o voznih olajšavah na železnicah v državni eksploataciji.

(Konec.)

Posledice zlorabe legitimacij.

Člen 92. Starejšina oblastva, ki podaljšuje in overavlja legitimacije za svoje uslužbenice in njih rodbinske člane, je odgovoren za vsako neresnično ali netočno overovitev in podaljšavo kakor tudi za netočne podatke, ki bi se priobčili oblastni direkciji zaradi izdaje legitimacije. Istotako je starejšina odgovoren, če ne obvesti direkcije o izpremembi službenega razmera poednih uslužbenecov ali upokojencev in o izpremembi razmerja pri rodbinskih članih, zaradi katere se izgubi upravičenost do znižane vozne cene. V takih primerih mora starejšina odvezati legitimacije ter jih poslati s svojim poročilom direkciji, da se uničijo.

Starejšino, ki bi se pregrešil na ta način, ovadi direkcija njegovemu nadrejenemu oblastvu. Poleg tega ga direkcija trajno izključi od uživanja voznih ugodnosti. Odločba oblastne direkcije o tem je izvršna.

Člen 93. Uslužbenec, upokojenec ali rodbinski član, ki kakorkoli zlorabi dano ugodnost, se izključi za vselej od uživanja vozne ugodnosti. Odločba o tem izda oblastna direkcija in ta odločba je takoj izvršna. Poleg tega ovadi direkcija uslužbenca, bodisi aktivnega, bodisi upokojenega, njegovemu nadrejenemu oblastvu, pa tudi sodnemu oblastvu zaradi prevare. Če gre samo za krivdo rodbinskega člana, ovadi oblastna direkcija tako osebo pristojnemu oblastvu zaradi prevare. Oblastne železniške direkcije se vzajemno obveščajo z razglasom, kadarkoli se kdo izključi od voznih ugodnosti.

Člen 94. Državni uslužbenec, upokojenec ali rodbinski član aktivnega ali upokojenega državnega uslužbenca mora na poziv kontrolnih železniških organov pokazati legitimacijo ter na njih zahtevo ponoviti svoj podpis.

Če se na vožnji ugotovi, da je legitimacija nepravilna ali da se zlorablja, se postopa s potnikom kakor z osebo, najdeno v vlaku brez veljavne vozovnice. Takemu potniku morajo železniški organi odvezati legitimacijo ter jo poslati pristojni direkciji.

Izguba legitimacije.

Člen 95. Kdor izmed državnih uslužbenecov, upokojencev ali njih rodbinskih članov izgubi legitimacijo, mora o tem obvestiti urad, po katerem je dobil legitimacijo. Ta urad o tem obvesti pristojno oblastvo železniške direkcije. Nove legitimacije ne izda železniška direkcija, dokler se ne proglasi izgubljena za neveljavno in dokler li prizadeta oseba ne plača s poštnim čekom v gotovini 100 dinarjev, da se pokrijejo stroški.

Rodbinskim članom in upokojencem ne izda direkcija nove legitimacije za ono leto, v katerem se je legitimacija izgubila.

III.

Znižana vozna cena za dijake, vojake in delavce.

Člen 96. Oni dijaki vseh državnih in drugih javnih šol, priznanih po državi, ki so siromašnega stanja, uživajo trikrat na leto znižano vožno ceno v izmeri četrtinske redne tarife, in sicer o božiču, velikih noči, nadalje ko potujejo zaradi vpisa v šolo in ko se vračajo domov po končanem šolskem letu.

Dijaki, ki niso siromašnega stanja, uživajo, ko potujejo zaradi vpisa v šolo in ko se vračajo domov po končanem šolskem letu, 50% en popust redne tarife. Ta olajšava, ob vpisu v šolo in ob povratku po končanem šolskem letu, se nanaša tudi na one dijake visokih šol, ki študirajo v inozemstvu. Dijaki, ki so siromašnega stanja, morajo predložiti nedvomno dokazilo o siromaštvu, da dobe olajšavo četrtinske vozne cene.

Ugodnost velja za dijake srednjih šol za vpis v šolo od dne 15. avgusta do dne 15. septembra, za dijake visokih šol pa od dne 15. septembra do dne 20. oktobra vsakega leta. Za povratek domov velja za dijake srednjih in ostalih šol od dne 15. maja do dne 20. junija, za dijake visokih šol pa od dne 1. junija do dne 20. julija vsakega leta.

Člen 97. Postajne blagajne izdajajo dijakom četrtinske ali polovične vozovnice, če pokaže dijak svojo dijaško legitimacijo (indeks, dijaški list ali dijaško knjižico), siromašni pa mora pokazati tudi potrdilo šolskega oblastva ali potrdilo fonda za siromašne dijake, da je siromašnega stanja. Potrdilo o siromašnosti mora biti potrjeno in overovljeno s pečatom in podpisom šolskega direktorja (upravitelja) ali predsednika fonda. Potrdilo fonda mora biti overovljeno še po univerzitetni upravi.

Člen 98. Dijaki vseh šol uživajo četrtinsko vožno ceno, kadar vrše ekscurzije pod vodstvom svojih učencev. Dijaki visokih šol in višjih razredov srednjih šol uživajo istotako četrtinsko vožno ceno, če napravijo ekscurzijo v skupini najmanj petih oseb. Direkcija izda v takem primeru na prošnjo šolskega oblastva nakaznico za vožnjo po znižani cen, kadar pa prirede dijaki visokih šol in višjih razredov srednjih šol ekscurzijo sami, kakor je zgoraj omenjeno, izda direkcija nakaznico za vožnjo po znižani cen, če univerzitetna ali srednješolska uprava uradno priporoči tako ekscurzijo.

Člen 99. Gojenci vojaške akademije, podčastniki, orožniki, vojak, kadar potujejo domov na dopust, uživajo ugodnost četrtinske vozne cene, če potujejo v uniformi in imajo predpisane legitimacije ali objave svoje komande.

Člen 100. Dijakom pripada vedno III. vozni razred, istotako podčastnikom in orožnikom in

vojakom. Gojenci vojaške akademije smejo uporabljati II. in III. razred.

Člen 101. Glede voznih olajšav za delavce velja člen 142. srbskega obrtnega zakona, ki se glasi: »Delavci, ki potujejo iz kraja v kraj, da si najdejo delo, imajo pravico, uporabljati državne ali po državni subvencionirane železnice, ladje in poštne vozove za polovico običajne cene, če potujejo v najnižjem voznem razredu. Za legitimacijo jim služi potrdilo kateregakoli oblastva, katerikoli zbornic ali njih organov.«

IV.

Igralci in igralke.

Člen 102. Igralci in igralke potujočih gledališč, ki so pod nadzorstvom umetniškega oddelka ministristva za prosveto, uživajo 50% en popust voznih cen zase in za prevoz svoje priljage, in sicer samo na priporočilo umetniškega oddelka. Na podstavi tega priporočila izdaja pristojna oblastna direkcija vozovnice in nakaznice za prevoz priljage s 50%nim popustom redne tarife. V tem primeru pripada igralcem II. ali III. vozni razred po njih izbiri.

Člen 103. Če vrše člani narodnega gledališča vzajemna in druga gostovanja, uživajo četrtinsko vožno ceno; nakaznice izdaja ministristvo za promet za take primere samo na prošnjo umetniškega oddelka ministristva za prosveto. V teh primerih pripada igralcem in igralkam narodnih gledališč II. vozni razred.

Člen 104. Dijaki, gojenci vojaške akademije in igralci smejo uporabljati tudi brze vlake, toda samo za vožnje v razdalji preko 100 km. Podčastniki, orožniki in vojak, smejo uporabljati samo mešane in potniške vlake.

V.

Vojni invalidi.

Člen 105. Vojni invalidi uživajo brezplačno vožnjo na železnicah v državni eksploataciji; kadar se pošiljajo na zdravniški pregled, kadar se pošiljajo zaradi zdravljenja v bolnice in kopalnice in kadar se pošiljajo v ortopedske zavode ali se od tam vračajo domov.

Člen 106. Vojni invalidi morajo imeti legitimacije, izdane po »Udruženju vojnih invalidov«. Legitimacija mora biti opremljena s fotografijo vojnega invalida ter mora biti overovljena s podpisom predsednika tega združenja, s pečatom združenja in s podpisom imetnika legitimacije. Fotografija mora biti nalepljena; preko nje, na dva nasprotna ogla, pa mora biti udarjen pečat združenja, tako da je del pečata pritisnjen na platnico, na katero je nalepljena slika. Vsako tako legitimacijo mora overoviti tudi ministristvo za socialno politiko s podpisom šefa oddelka za invalide in s pečatom ministristva za socialno politiko. Vsaka taka legitimacija mora imeti redno številko, pod katero je izdalo združenje, istotako pa redno številko, pod katero je vpisana v posebnih seznamih, ki jih vodi v to svrhu ministristvo za socialno politiko. Poleg takih legitimacij morajo pokazati vojni invalidi pri postajni blagajni tudi akt, s katerim se pošiljajo v bolnico, kopalnice ali ortopedski zavod, ali akt, s katerim se pošiljajo na pregled. Kadar se invalid vrača, mora dokazati, da je bil na zdravljenju, pregledu itd.

VI.

Strokovna, znanstvena, pridobitna in humanitarna društva.

Člen 107. Znižano vožno ceno v izmeri 50% redne tarife uživajo znanstvena, strokovna, pridobitna in humanitarna društva za potovanje na kongrese ali letne skupščine teh društev v teku enega leta, tako za centralno kakor tudi za oblastno skupščino ali kongres. Generalna železniška direkcija dovoljuje takim društvom znižano vožno ceno za centralne skupščine in kongrese, oblastne železniške direkcije pa jo dovoljujejo za oblastne skupščine in kongrese.

Člen 108. Priznana pevka društva uživajo istotako znižano vožno ceno v izmeri 50% redne tarife, kadar potujejo zaradi prirejanja koncertov, in sicer samo na priporočilo umetniškega oddelka ministristva za prosveto. V takih primerih dovoljuje znižano vožno ceno železniška direkcija.

Člen 109. Telovadna sokolska in orlovska društva uživajo znižano vožno ceno v izmeri 50% redne tarife, kadar potujejo na tekme in ki proslavam in kadar imajo letne skupščine. Znižano vožno ceno dovoljuje v teh primerih oblastna železniška direkcija.

Člen 110. Organi društva Rdečega križa uživajo brezplačno vožnjo na železnicah, kadar potujejo po državnih poilih; pripada jim II. vozni razred, izjemoma pa tudi I. razred, kar se ravna po oceni generalne direkcije. Brezplačne vozovnice za poedine vožnje izdaja društvem organ generalna železniška direkcija, in sicer na prošnjo društvene uprave za vsak konkretni primer.

Društvo mora priobčiti generalni direkciji vsako leto imena društvenih članov kakor tudi vsako izpremembo, ki nastane glede društvenih članov.

Ostala društva ne uživajo olajšav pri vožnjah na železnicah.

Člen 111. Revizorji vseh zemljoradniških (poljedelskih) in seljaških (kmetijskih) zadrug uživajo 75% en popust rednih voznih cen, kadar potujejo zaradi inspekcije zemljoradniških (poljedelskih) in seljaških (kmetijskih) zadrug.

Da se morejo revizorji koristiti s temi olajšavami, priobči vsaka zadruga zveza pristojni oblastni železniški direkciji vsako leto imena svojih revizorjev, ki jih ne sme biti več nego šest. Za vsako potovanje se mora osrednja zveza obrniti na pristojno železniško direkcijo in naprositi za znižano vožno ceno dotičnim revizorjem ter v prošnji navesti točno relacijo potovanja.

Oblastne železniške direkcije izdajo na tako prošnjo nakaznico za nakup vozovnice s 75%nim popustom voznih cen redne tarife. Za vsakega revizorja se dovoljuje v enem letu največ šest voženj, o čemer vodi vsaka oblastna železniška direkcija evidenco. Tem revizorjem pripada po izbiri II. ali III. razred s pravico, uporabljati mešane, potniške in brze vlake.

Vsak tak revizor mora imeti svojo osebno legitimacijo, opremljeno s fotografijo, svojerodnim podpisom in overovitvijo zadrugne zveze.

Te legitimacije overavlja oblastna železniška direkcija s suhim žigom in z direktorjevim faksimilom.

Člen 112. Uredništva dnevni listov, strokovnih in znanstvenih časopisov uživajo vožne ugodnosti na železnicah v državni eksploataciji po odločbi ministra za promet z dne 24. avgusta 1924. M. S. br. 18.085/24.

VII.

Zaključne odredbe.

Člen 113. Brezplačne vozovnice in nakaznice izdaja urad za vozovnice, ki je pri administrativno-pravnih oddelkih ministristva za promet, generalne direkcije in oblastnih železniških direkcij.

Člen 116. Vsaka oseba, ki potuje z brezplačnimi ali znižanimi vozovnicami, se mora na zahtevo železniških organov legitimirati, razen če je na vozovnici žig: »Velja brez legitimacije«. Z osebo, ki bi se ne mogla legitimirati, se postopa kakor z osebo, najdeno v vlaku brez vozovnice.

Člen 117. S temi predpisi se nadomeščajo vsi dosedanj predpisi, ki se nanašajo na izdajo voznih olajšav na železnicah v državni eksploataciji. Olajšave, ki so določene v tarifi, ostanejo v veljavi, razen kolikor niso izpremenjene s temi predpisi.

Člen 118. Ti predpisi stopijo v veljavo za osebe državnih prometnih ustanov in za vse v njih določene primere znižane vozne cene takoj; za ostale državne uradnike in voje invalide pa velja ta pravilnik izza dne 1. januarja 1925.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani, dne 10. novembra 1924; št. 71.732—VI—24.

Splošne vesti.

Likvidacija prosvetnih oddelkov.

Po odločitvi prosvetnega ministra Pribičevića se imajo najkasneje do 15. januarja likvidirati prosvetni oddelki pri pokrajinskih upravah v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu.

Med šolskim letom se ne sme menjati učnih knjig, tako naredbo je izdal minister prosvete za vso državo. Katere učne knjige se upeljejo v šolo, sklepajo in določajo učiteljske konference. Uporabljati se smejo samo odobrene učne in pomožne knjige.

Dr. Karl Osvald, univerz. prof. v Ljubljani ni došel v Glavni Prosvetni Savez kot pristaš SLS in ga tudi ni smatrali kot klerikalnega člana te korporacije, kar drage volje lojalno popravljamo z ozirom na notico v zadnji številki našega lista in z ozirom na notico v »Slovencu« in izjavo, da nikdar ni bil pristaš SLS. Imenovan je bil v Glavni Prosvetni Svet kot strokovnjak v pedagogiki.

Pov. UJU — Zagreb nam je doposlalo v objavo spodnjo resolucijo, ki jo je objavilo tudi v hrvatskih listih: **Nepovjerenica g. Milutinu Stankoviću.** Gospodinu Milutinu Stankoviću, predsedniku Udruženja Jugoslavenskoga Učiteljstva i glavnemu uredniku »Narodne Prosvjete« u Beogradu. Budući da ste od nekoga vremena počeli upotrebljavati glavni organ Udruženja »Narodnu Prosvjeto« za propagovanje jedne isključivo stranačke politike, koja je usto u protivnosti s mišljenjem većine udruženoga učiteljstva, prinudjeni smo nakon Vašega članka »Demon naše narodne misli« (br. 85. od o. g.) a pozvani Vašim člankom »Anketa učiteljske savjesti«, što je priopćen u 86. broju »Narodne Prosvjete«, izjaviti ovo: Iz teksta se napomenutih članaka vidi, da smatrate »Narodnu Prosvjeto« za svoj lični organ i da u njemu radite protiv volje izvršnoga i glavnoga odbora Udruženja u duhu, koji je protivan staleškim interesima Udruženja. Vaše ispade protiv g. Svetozara Pribičevića, sadašnjega ministra prosvjete, smatra nedostojnima čitavo ono narodno učiteljstvo, koje nije Vašega političkog mišljenja i koje, po svome slobodnom uvjerenju, pristaje uz politiku g. Pribičevića, a ne može da spram njih ostane ravnodušno ni ostalo učiteljstvo, jer vrlo dobro znade, što je g. Pribičević učinio za osnutak našega Udruženja i što je učinio za narodnu školu i učiteljstvo. Tim napadajima prekinuli ste s mišljenjem i osjećajem velike većine udruženoga učiteljstva, pa Vas ti Vaši čini diskvalifikuju za sve one položaje, što ste ih povjerenjem narodnoga učiteljstva u Udruženju dosada zauzimali. Zato smatramo za svoju dužnost, da u ime 2000 učitelja iz Hrvatske i Slavonije, koji ovdje svi jednodušno misle, najodlučnije odbijemo sve Vaše napadaje, koji za učiteljstvo u ovim krajevima znače poniženje i omalovažavanje. — Nakon svega toga stavljamo Vam do znanja, da učiteljstvo iz Hrvatske i Slavonije nema više povjerenja u Vaš rad, pa očekuje, da ćete u interesu stalača povući konsekvencije. Ističemo još, da nije od Vas korektno, što niste do danas priopćili u »Narodnoj Prosvjeti«, rezoluciju učiteljskoga društva »Jedinstva«, u kojoj su rezoluciji iznesene primjedbe na takav Vaš rad u posljednje vrijeme. — U Zagrebu, 20. novembra 1924. — Članovi glavnoga odbora za Hrvatsku i Slavoniju: Jo-

sip Škavič, predsjednik povjereništva UJU, Jelisava Vavra, I. podpredsjednik UJU, Anton Tinkl, tajnik povjereništva UJU, Blaž Štetić, Jovan Milojević. — Urednik »Jedinstva«, lista Povjereništva UJU u Zagrebu: Lujo Krajačić. Predsjednik zagrebačkoga učiteljskoga društva »Jedinstva«: Ivan Vereš.

Prekmurje. Članarine za tekoče leto većina članov še ni plačala, vkljub temu, da se leto bliža h koncu. Razposlal sem opomine vsem zamudnikom ter prosim, da zadoste najkasneje do 10. decembra svojim dolžnostim. Oni pa, ki se tudi po tem opominu ne odzovejo, naj si pripišejo posledice in eventualne stroške samim sebi.

Pred izpraševalno komisijo na državnem učiteljsku v Ljubljani so napravili meseca novembra strokovne izpite: 1. za petje na meščanskih šolah: Oskar Moll, učitelj v Trbovljah; 2. za telovadbo na meščanskih šolah: Marta Gradišar, učiteljica v Moravčah; 3. za pouk na pomožnih šolah: Cveta Krebelj, učiteljica na pomožni šoli v Mariboru in 4. za pouk gluho-nemih: Albin Boštjančič, strokovni učitelj na gluho-nemnici v Ljubljani; Marija Lisac in Marija Rupčić, obe prideleni za vodu za odgojo gluho-neme dece v Zagrebu.

Ne 4% popusta, kakor je napravil v zadnji številki tiskarski škrat, ampak 40% nudi »Učiteljski dom v Mariboru« pri direktnih naročilih za ročne zemljevide »Pohorje-Kozjak« in Slovenske gorice-Ptujsko polje« šolam od običajne knjigotrške cene.

Absolventi filozofije. Minister za prosveto je odredil, da imajo absolventi filozofije, ako hočejo biti nastavljeni na srednjih šolah, se javiti najprej za službovanje najmanj dve leti v Južni Srbiji. Na ta način je upati, da se prosveta v teh krajih dvigne na dostojno višino.

Iz uprave »Zvončka«. Z 12. številko smo zaključili XXV. letnik »Zvončka«.

Že za božične praznike izdamo 1. številko prihodnjega letnika. Tudi v tem letniku bo izhajala zanimiva povest priljubljene mladinskega pisatelja Josipa Vandota. Že naslov sam »Romanje naše Jelice« znači, da bo povest nad vse mi-kavna. Kakor Kekec tako bo tudi ta povest bogata s slikami opremljena. Ne izdamo nikake tajnosti, če omenimo, da bo takoj v 1. številki objavljena vrlo zabavna in šegava pesnitev Save-Radiča-Mirta »Kosova osveta«.

Za božične praznike obeta torej »Zvonček« starim in novim naročnikom mnogo veselja in presenečenja.

Uvedli bomo tudi književne nagrade za naše reševalce ugank.

Prosimo torej vse naše članstvo, da nam z vso vnemo nabira naročnike. Razvijte naj takoj živo agitacijo med mladimi čitatelji.

Obenem iskreno prosimo, da hitite kar najbolj mogoče s prijavi, ker 10. december bo skoro tu.

Naj ne bo med nami tovariša(ice), ki ne bi storil(a) v tem pogledu svoje dolžnosti.

— II. književna tombola Jugoslavenske Maticе. Lansko leto priredila je Jugoslavenska Matica svojo I. književno tombolo, ki je uspela nad vse pričakovane in jo je slovenski narod pozdravil kot eminentno kulturno prireditev z odkritosrčnim veseljem. Od takrat dalje se niso časi za slovensko knjigo prav nič spremenili in zato priredila sedaj Jugoslavenska Matica svojo II. književno loterijo, ponavljajoč pri tem lanski oklic. Časi draginje so kruto zadeli tudi slovensko knjigo, najlepše kar ima slovenski narod. Vedno bolj redki postajajo oni, ki si morejo nabavljati slovensko knjigo, ki bo skoraj hranjena le še po knjižnicah. Ta slovenska knjiga, ta naš ponos in naše bodrilo mora med ljudstvo; kajti iz ljudstva je izšla slovenska knjiga, ljudstvo je namenjena in ljudstvo naj jo ima. Da se to vsaj deloma uresniči, priredi Jugosl. Matica v Ljubljani književno tombolo. Da pride slovenska knjiga med naše ljudstvo, je torej prvi pomen »književne tombole Jugoslavenske Maticе«, ki tudi s tem svojim činom dokazuje, da je ona ena naših prvih kulturnih organizacij. Kakor vsaka tombola, naj prinese seveda tudi književna tombola prireditelju nekaj dobička. Ta dobiček pa porabi Jugoslavenska Matica za one, ki so najbolj potrebni naše pomoči, bodisi v kulturnem ali gospodarskem oziru, porabi ga za naše brate in sestre, ki prebivajo preko naših državnih mej. Iz tega dvojnega ozira je književna tombola Jugoslavenske Maticе čista kulturna prireditev, ki je vredna in potrebna vsestranskega podpiranja in sodelovanja. Književna tombola se vrši na sledeči način: Tombolske tablice so opremljene s posebnim okroglim pečatom, ki nosi napis II. književna tombola Jugoslavenske Maticе 1924. Vsaka tablica stane 3 Din ter jih prodajajo v prvi vrsti podružnice Jugoslavenske Maticе širom cele Slovenije, odnosno kjer podružnic ni, drugi pooblaščenec Jugoslavenske Maticе. Zbranje se vrši na sledeči način: Trije odborniki pokrajinskega odbora Jugoslavenske Maticе in pristojne oblasti imajo nadzorstvo pri zbranju, ki se vrši v sredo dne 24. decembra 1924. Ta dan se potegneta prvi dve številki, ki se priobčita takoj potem v vseh slovenskih dnevnikih. Kdor je zadel obe številki v eni vrsti, pošle tombolsko karto v kuverti na